

Ahojte druháci!

Posielam Vám nové študijné materiály. Pozorne si ich preštudujte, vypracujte si zadané úlohy a prefotené pošlite na mail jelenatomkova@gmail.com

Všetkých vás pozdravujem a prajem dobré zdravie a chuť do učenia.

Tomková.

Učivo:

OSOBNOSŤ, INDIVIDUALITA

Psychológia je veda o človeku, o jeho psychike (duši). Skúma čo sa deje naokolo (vonku), ako sa to odráža vo vnútornom svete človeka (v jeho mozgu)

Psychika je súhrn duševných javov človeka. Má dve stránky:

a)Prežívanie - chápeme vnútorný svet človeka a to sú emócie, pamäť, vnemy, predstavy (aké sú jeho city, ako rozmýšľa...)

b)Správanie - rozumieme súhrn vonkajších prejavov človeka, ktoré môže jeho okolie pozorovať. Tieto prejavy môžu mať rôzne vonkajšie formy:

- Konanie (krátkodobé –akt, dlhodobé – činnosť)
- Reč (intonácia, hlasitosť)
- Výraz (mimika, gestikulácia, pantomimika)

ZAPAMÄTAJME SI

Význam psychológie je v tom, že človeku umožňuje poznať samého seba ,vlastný vnútorný svet. Učí nás kontrolovať svoje správanie, vedieť sa ovládať v rôznych situáciách.

Poznanie psychiky iných ľudí nám pomáha pri utváraní medziľudských vzťahov, pri riešení problémov.

Osobnosť je každý človek , ktorý má typické psychické vlastnosti, vrodené i získané, ktoré sa prejavujú v jeho správaní a konaní

Podľa toho, ktoré vlastnosti u človeka najviac pretrvávajú , môžeme hovoriť o rôznych typoch osobnosti. Najznámejšie je členenie podľa temperamentu:

a) **sangvinik** – vyznačuje sa tým, že je živý, značne pohyblivý, ľahko u neho vznikajú a rýchle sa striedajú nehlboké city;

b) **choleric** – vyznačuje sa tým, že má výbušné usposobenie, vznikajú u neho náhle, silne emocionálne reakcie, ťažko sa vie ovládať;

c) **flegmatik** – má pomalé, pokojné usposobenie, pomaly vznikajúce citové reakcie, navonok málo výrazné, ale trváce;

d) melancholik – má láskavé uspošobenie, city u neho vznikajú pomaly, ale ľahko sa udržujú, sú trváce. Je empatický, skôr nesmelý a uzavretý človek.

Osobnosť môžeme rozdeliť aj na :

a)°° introvert – uzavretý človek, nespoločenský, málo komunikuje, má svoj vnútorný svet. Orientuje sa najmä na seba, okolie ho nezaujíma

b)°° extrovert – spoločenský človek, priateľský, rýchlo nadväzuje kontakty, ale jeho vzťahy sú povrchnejšie. Je smelý, rád riskuje.

Individualita – znamená, že každý človek má typicky svojské vlastnosti, prežívanie, správanie, ktorými sa odlišuje od ostatných ľudí, a ktoré sú vlastné len jemu.

OTÁZKY A ÚLOHY

1. Charakterizuj svoju osobnosť (seba samého), svoje vlastnosti, schopnosti, vzhľad.

Učivo:

SPOLOČENSKÉ SKUPINY.

Človek je spoločenským tvorom to znamená, že od príchodu na svet je obklopený ďalšími ľuďmi, ktorí patria do rozličných skupín.

Sociálna (spoločenská skupina)

- Je zoskupenie ľudí, ktorí sa spájajú na základe
- vzájomnej súdržnosti
- Spoločných cieľov a spoločenských hodnôt
- Pravidiel spolunažívania a spolupráce a spoločnej činnosti a pod.

Sociálne skupiny sa členia na:

1. Malé sociálne skupiny:

- Skupina dvoch a viacerých ľudí, ktorí sa vzájomne poznajú
- Majú vytvorené vlastné pravidlá správania
- Členovia sú závislí od skupiny, podieľajú sa na jej aktivitách, deľbe práce a činnosti skupiny
- Sem patrí = rodina, kolektív triedy, turistický krúžok

2. Veľké sociálne skupiny:

- Sú zoskupením veľkého počtu ľudí
- Členovia sa navzájom nepoznajú
- Sem patrí = národ, etnické spoločenstvo, politická strana, kolektív veľkého podniku

Zvláštnym zoskupením ľudí je **dav**. Je to dočasné, náhodné zhromaždenie veľkého počtu ľudí, ktorí reagujú na spoločný podnet. Človek sa v dave mení, je iný ako obyčajne. V dave na seba bezprostredne pôsobia, nabádajú sa k činnostiam, reakciám. V dave neraz padajú spoločenské zábrany, emócie a pod.

Existujú rôzne druhy davov napr.:

- **Príležitostný dav** = zhluk ľudí pri dopravnej nehode, obchodnom výpredaji
- **Dav, ktorý spája určitá forma rozptýlenia** = futbaloví, hokejoví fanúšikovia na štadióne
- **Dav vyjadrujúci vzťah k určitej udalosti** = koncert hudobnej skupiny, politický míting
- **Nečinný dav** = jeho pozornosť sa sústreďuje na poučenie = ľudia v kine, divadle

Nežiaduce javy v skupinách

V skupine na seba jednotlivci navzájom pôsobia = **sociálny vplyv** = ktorý ovplyvňuje správanie jednotlivca, skupiny či dianie v skupine. Môže byť kladný aj záporný.

Nesprávne pôsobenie sociálneho vplyvu v skupine nazývame **netolerancia – intolerancia**:

- Vyvyšovanie sa jedného človeka nad iných
- Zneužívanie slabých ľudí silným človekom
- Porušovanie ľudských práv
- Vyčleňovanie človeka zo skupiny
- Netolerovanie názorov iných ľudí

Najznámejšou podobou intolerancie je **diskriminácia** = nerovnocenný prístup k iným ľuďom.

Diskriminácia sa prejavuje napríklad:

- Nerovnakým prístupom k mužom a ženám
- Nerovnocenným prístupom k zdravotne postihnutým
- Znevýhodňovaním ľudí z hľadiska veku a pod.

OTÁZKY A ÚLOHY

1. Myslíte si, že človek môže žiť sám, bez potreby kontaktovať sa s inými ľuďmi?
2. Charakterizujte skupinu rovesníkov, ktorých poznáte –(napr. váš triedny kolektív).